

Βρυξέλλες, 16 Σεπτεμβρίου 2015
(OR. en)

11985/15

CORDROGUE 70
SAN 279

ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Αποστολέας: Γενική Γραμματεία του Συμβουλίου

Αποδέκτης: Αντιπροσωπίες

αριθ. προηγ. εγγρ.: DS 10371/1/15 REV 1

Θέμα: Συμπεράσματα του Συμβουλίου σχετικά με την υλοποίηση του σχεδίου δράσης της ΕΕ για τα ναρκωτικά για την περίοδο 2013-2016 όσον αφορά τα ελάχιστα πρότυπα ποιότητας για τη μείωση της ζήτησης ναρκωτικών στην Ευρωπαϊκή Ένωση

Επισυνάπτονται για τις αντιπροσωπίες τα ανωτέρω συμπεράσματα του Συμβουλίου όπως εγκρίθηκαν από το Συμβούλιο Γενικών Υποθέσεων στις 14 Σεπτεμβρίου 2015.

Συμπεράσματα του Συμβουλίου σχετικά με την υλοποίηση του σχεδίου δράσης της ΕΕ για τα ναρκωτικά για την περίοδο 2013-2016 όσον αφορά τα ελάχιστα πρότυπα ποιότητας για τη μείωση της ζήτησης ναρκωτικών στην Ευρωπαϊκή Ένωση

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

ΣΗΜΕΙΩΝΟΝΤΑΣ:

- ότι υπάρχουν διαφορές μεταξύ των κρατών μελών όσον αφορά την ποιότητα των παρεμβάσεων και των υπηρεσιών που παρέχονται για τη μείωση της ζήτησης ναρκωτικών και ότι θα ήταν θεμιτό να θεσπιστούν ελάχιστα πρότυπα ποιότητας για τη μείωση της ζήτησης ναρκωτικών στην ΕΕ ώστε να γεφυρωθεί το χάσμα μεταξύ των υφιστάμενων πρακτικών και να αυξηθεί το συνολικό επίπεδο της ποιότητας·
- ότι η Ευρώπη, ύστερα από χρόνια εμπειρίας και έρευνας, έχει συγκεντρώσει επαρκή στοιχεία σχετικά με την αποτελεσματικότητα διάφορων παρεμβάσεων που αποσκοπούν στη μείωση της ζήτησης ναρκωτικών ώστε να είναι σε θέση να θεσπίσει ελάχιστα πρότυπα ποιότητας συμπεφωνημένα σε ενωσιακό επίπεδο·
- ότι η εφαρμογή ελάχιστων προτύπων ποιότητας μπορεί να βελτιώσει την αποτελεσματικότητα και την αποδοτικότητα των προγραμμάτων πρόληψης των ναρκωτικών, των υπηρεσιών που εργάζονται για τον περιορισμό των επιβλαβών συνεπειών και των θεραπειών απεξάρτησης και αποκατάστασης·
- ότι η τρέχουσα δημοσιονομική κατάσταση απαιτεί από τους φορείς λήψης αποφάσεων την επίτευξη βιώσιμης υγειονομικής περίθαλψης με παράλληλη εξασφάλιση υψηλού επιπέδου ποιότητας, προσβασιμότητας και κάλυψης αποτελεσματικών και διαφοροποιημένων μέτρων μείωσης της ζήτησης ναρκωτικών·
- ότι στόχος των ανά χειράς συμπερασμάτων του Συμβουλίου είναι η παροχή στήριξης στα κράτη μέλη κατά την υιοθέτηση συντονισμένων, ποιοτικών προσεγγίσεων βασισμένων σε βέλτιστες πρακτικές για τη μείωση της ζήτησης ναρκωτικών. Δεν αποτελούν αίτημα για νέα ενωσιακή νομοθεσία.

ΥΠΕΝΘΥΜΙΖΟΝΤΑΣ:

- ότι σύμφωνα με το άρθρο 168 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, κατά τον καθορισμό και την εφαρμογή όλων των πολιτικών και δράσεων της Ένωσης, εξασφαλίζεται υψηλού επιπέδου προστασία της υγείας του ανθρώπου. Η δράση της Ένωσης, η οποία συμπληρώνει τις εθνικές πολιτικές, αποβλέπει στη βελτίωση της δημόσιας υγείας, ενθαρρύνει τη συνεργασία μεταξύ κρατών μελών στον τομέα της δημόσιας υγείας και, εν ανάγκη, στηρίζει τη δράση τους, χωρίς να θίγονται οι ευθύνες των κρατών μελών όσον αφορά τη διαμόρφωση της πολιτικής τους στον τομέα της υγείας, καθώς και την οργάνωση και την παροχή υγειονομικών υπηρεσιών και ιατρικής περίθαλψης·
- την στρατηγική της ΕΕ για τα ναρκωτικά 2013-2020, η οποία καλεί για την ανάπτυξη και την εφαρμογή προτύπων ποιότητας στα μέτρα που αφορούν την πρόληψη (περιβαλλοντικά, καθολικά, επιλεκτικά και ενδεδειγμένα), την έγκαιρη ανίχνευση και παρέμβαση, τη μείωση των κινδύνων και τον περιορισμό των βλαβών, τη θεραπεία, την αποκατάσταση, την κοινωνική επανένταξη και την απεξάρτηση·
- τη δράση 9 του σχεδίου δράσης της ΕΕ για τα ναρκωτικά 2013-2016, η οποία βασίζεται σε παρόμοια δράση του σχεδίου δράσης για τα ναρκωτικά 2009-2012 και με την οποία καλούνται το Συμβούλιο, την Οριζόντια Ομάδα για τα ναρκωτικά, τα κράτη μέλη, την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και το ΕΚΠΙΝΤ να επιδιώξουν τη «συμφωνία και αρχή της εφαρμογής των ελάχιστων ενωσιακών ποιοτικών προτύπων που συμβάλλουν στη γεφύρωση του χάσματος μεταξύ επιστήμης και πράξης για: α) περιβαλλοντικά, καθολικά, επιλεκτικά και ενδεδειγμένα προληπτικά μέτρα, β) μέτρα έγκαιρου εντοπισμού και παρέμβασης, γ) μέτρα περιορισμού του κινδύνου και των βλαβών και δ) μέτρα θεραπείας και απεξάρτησης, κοινωνικής ένταξης και μέτρα αποκατάστασης»·
- τις συστάσεις του φόρουμ της κοινωνίας των πολιτών για τα ναρκωτικά, του Δεκεμβρίου 2014, με τις οποίες γίνεται έκκληση για τη θέσπιση ευρωπαϊκών ελάχιστων προτύπων ποιότητας και τη σταδιακή εφαρμογή τους με επαρκή χρηματοδοτική στήριξη·
- τα αποτελέσματα έργων όπως η μελέτη σχετικά με την ανάπτυξη ενός ενωσιακού πλαισίου για τα ελάχιστα πρότυπα ποιότητας και τα κριτήρια αναφοράς για τη μείωση της ζήτησης ναρκωτικών (EQUS), τα Ευρωπαϊκά πρότυπα ποιότητας για την πρόληψη της τοξικομανίας (EDPQS) και την πρακτική εμπειρία και τα στοιχεία που έχουν συγκεντρωθεί στη διαδικτυακή Πύλη βέλτιστων πρακτικών του ΕΚΠΙΝΤ·

- τα αποτελέσματα της διάσκεψης για τα ελάχιστα πρότυπα ποιότητας που διοργάνωσε η Ευρωπαϊκή Επιτροπή τον Ιούλιο του 2011 και τη δημόσια διαβούλευση σχετικά με την ανακοίνωση της Επιτροπής «Προς μια δυναμικότερη ευρωπαϊκή απάντηση στο πρόβλημα των ναρκωτικών» που στηρίζουν τη θέσπιση ευρωπαϊκών ελάχιστων προτύπων ποιότητας.

ΟΡΙΖΕΙ τα ακόλουθα ελάχιστα ενωσιακά πρότυπα ποιότητας για τη μείωση της ζήτησης ναρκωτικών στους τομείς της πρόληψης, του περιορισμού του κινδύνου και των βλαβών, της θεραπείας και της αποκατάστασης, ώστε να στηριχθεί και να προαχθεί μια ποιοτική προσέγγιση στις παρεμβάσεις για τη μείωση της ζήτησης ναρκωτικών στην ΕΕ:

I. Πρόληψη

- α. Οι παρεμβάσεις πρόληψης (περιβαλλοντικές, καθολικές, επιλεκτικές και ενδεικτικές) απευθύνονται στο γενικό πληθυσμό, σε πληθυσμούς που διατρέχουν κίνδυνο ανάπτυξης προβλημάτων από τη χρήση ουσιών ή σε πληθυσμούς/άτομα με υφιστάμενο πρόβλημα. Στοχεύουν στην πρόληψη, την καθυστέρηση και τον περιορισμό της χρήσης, της κλιμάκωσης και/ή των αρνητικών συνεπειών της χρήσης ναρκωτικών στον γενικό πληθυσμό και/ή σε υποπληθυσμούς. Βασίζονται σε εκτίμηση των αναγκών του πληθυσμού-στόχου και είναι ειδικά προσαρμοσμένες στις ανάγκες αυτές.
- β. Όσοι αναπτύσσουν παρεμβάσεις πρόληψης διαθέτουν ικανότητες και εμπειρογνωμοσύνη όσον αφορά τις αρχές, τη θεωρία και την πράξη της πρόληψης και είναι καταρτισμένοι και/ή εξειδικευμένοι επαγγελματίες που είτε έχουν την υποστήριξη δημόσιων φορέων (εκπαίδευση, υγεία και κοινωνικές υπηρεσίες) είτε εργάζονται για διαπιστευμένους ή αναγνωρισμένους οργανισμούς ή ΜΚΟ.
- γ. Όσοι υλοποιούν παρεμβάσεις πρόληψης έχουν πρόσβαση και βασίζονται σε διαθέσιμα τεκμηριωμένα προγράμματα και/ή κριτήρια ποιότητας που διατίθενται σε τοπικό, εθνικό και διεθνές επίπεδο.
- δ. Οι παρεμβάσεις πρόληψης αποτελούν μέρος ενός συνεκτικού, μακροπρόθεσμου σχεδίου πρόληψης, παρακολουθούνται καταλλήλως και σε συνεχή βάση ώστε να μπορούν να γίνονται οι αναγκαίες προσαρμογές, αξιολογούνται και τα αποτελέσματα κοινοποιούνται για την εξαγωγή διδαγμάτων από τις νέες εμπειρίες.

II. Περιορισμός του κινδύνου και των βλαβών

- α. Τα μέτρα περιορισμού του κινδύνου και των βλαβών, συμπεριλαμβανομένων, αλλά όχι αποκλειστικά, των μέτρων που αφορούν μολυσματικές ασθένειες και θανάτους συνδεόμενους με ναρκωτικά, είναι ρεαλιστικά ως προς τους στόχους τους, είναι ευρέως προσβάσιμα και προσαρμοσμένα στις ανάγκες των πληθυσμών-στόχων·
- β. Οι κατάλληλες παρεμβάσεις, η ενημέρωση και η παραπομπή σε υπηρεσίες προσφέρονται ανάλογα με τα χαρακτηριστικά και τις ανάγκες των χρηστών των υπηρεσιών, ανεξαρτήτως του καθεστώτος της θεραπείας τους·
- γ. Οι παρεμβάσεις είναι διαθέσιμες σε όλους όσους έχουν ανάγκη, συμπεριλαμβανομένων όσων αντιμετωπίζουν καταστάσεις και συνθήκες υψηλότερου κινδύνου·
- δ. Οι παρεμβάσεις βασίζονται στα διαθέσιμα επιστημονικά στοιχεία και την εμπειρία και παρέχονται από εξειδικευμένο και/ή καταρτισμένο προσωπικό (συμπεριλαμβανομένων εθελοντών), το οποίο επιδιώκει τη συνεχή επαγγελματική του ανάπτυξη.

III. Θεραπεία, κοινωνική ένταξη και αποκατάσταση

- α. Μια κατάλληλη και τεκμηριωμένη θεραπεία είναι προσαρμοσμένη στα χαρακτηριστικά και τις ανάγκες των χρηστών των υπηρεσιών και σέβεται την αξιοπρέπεια του ατόμου, την υπευθυνότητα και την ετοιμότητά του να αλλάξει·
- β. Η πρόσβαση στην υγειονομική περίθαλψη είναι ανοικτή σε όλους όσους την έχουν ανάγκη, εφόσον τη ζητήσουν και δεν περιστέλλεται λόγω προσωπικών ή κοινωνικών χαρακτηριστικών και συνθηκών ούτε λόγω έλλειψης οικονομικών πόρων από πλευράς χρηστών των υπηρεσιών. Η θεραπεία παρέχεται εντός εύλογου χρονικού διαστήματος και στο πλαίσιο συνεχούς φροντίδας·
- γ. Οι στόχοι των παρεμβάσεων θεραπείας και κοινωνικής ένταξης καθορίζονται σταδιακά και επανεξετάζονται περιοδικά ενώ τυχόν περιπτώσεις υποτροπής τυγχάνουν του κατάλληλου χειρισμού·

- δ. Οι παρεμβάσεις και οι υπηρεσίες που αφορούν τη θεραπεία και την κοινωνική ένταξη βασίζονται στην ενημερωμένη συναίνεση, είναι προσανατολισμένες στον ασθενή και στηρίζουν τη χειραφέτηση των ασθενών·
- ε. Η ιατρική περίθαλψη παρέχεται από εξειδικευμένο και καταρτισμένο προσωπικό που επιδιώκει τη συνεχή επαγγελματική του ανάπτυξη·
- στ. Οι παρεμβάσεις και υπηρεσίες θεραπείας αποτελούν μέρος μιας ολοκληρωμένης φροντίδας και περιλαμβάνουν, ανάλογα με την περίπτωση, υπηρεσίες κοινωνικής στήριξης (εκπαίδευση, κατάρτιση επαγγελματική κατάρτιση, κοινωνική πρόνοια) με στόχο την κοινωνική ενσωμάτωση του ατόμου·
- ζ. Οι υπηρεσίες θεραπείας παρέχουν εθελοντικές εξετάσεις λοιμοδών νόσων που μεταδίδονται με το αίμα, συμβουλευτικές υπηρεσίες για την αποτροπή επικίνδυνων συμπεριφορών και βοήθεια για την αντιμετώπιση ασθενειών·
- η. Οι υπηρεσίες θεραπείας παρακολουθούνται και οι δραστηριότητες και τα αποτελέσματα υπόκεινται σε τακτική εσωτερική και/ή εξωτερική αξιολόγηση.

TONIZEI OTI:

- τα ελάχιστα ενωσιακά πρότυπα ποιότητας για τη μείωση της ζήτησης ναρκωτικών πρέπει να σέβονται τις αρχές της δεοντολογίας, τα ανθρώπινα δικαιώματα, την εμπιστευτικότητα, τα πολιτισμικά και κοινωνικά χαρακτηριστικά, συμπεριλαμβανομένων των θεμάτων φύλου και των ανισοτήτων στον τομέα της υγείας·
- οι παρεμβάσεις που αποσκοπούν στην εφαρμογή αυτών των προτύπων πρέπει να είναι κατάλληλα σχεδιασμένες και να παρακολουθούνται και να αξιολογούνται δεόντως·
- οι παρεμβάσεις που αποσκοπούν στην εφαρμογή αυτών των προτύπων πρέπει να βασίζονται σε αξιολόγηση των αναγκών και να προσαρμόζονται στις ανάγκες του πληθυσμού- στόχου·
- τα πρότυπα αυτά πρέπει να θέτουν ένα ελάχιστο κριτήριο αναφοράς της ποιότητας και, ως εκ τούτου, όπου είναι δυνατόν, η εφαρμογή τους δεν πρέπει να περιορίζει την εφαρμογή υψηλότερων και ευρύτερων προτύπων ποιότητας στις υπηρεσίες που ασχολούνται με τη μείωση της ζήτησης·

- η διαδικασία για την εφαρμογή των προτύπων αυτών στην ΕΕ πρέπει να είναι σταδιακή και να επικεντρώνεται στην αποτελεσματική προσαρμογή των υφιστάμενων υπηρεσιών, προγραμμάτων και συστημάτων·
- η προσαρμογή και η εφαρμογή αυτών των προτύπων πρέπει να σέβονται πλήρως τις ευθύνες των κρατών μελών όσον αφορά τη διαμόρφωση της πολιτικής υγείας τους και την οργάνωση και την παροχή υγειονομικών υπηρεσιών και ιατρικής περίθαλψης, ενθαρρύνοντας παράλληλα την ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών και την κοινή προσπάθεια εφαρμογής σε επίπεδο ΕΕ·
- παρόλο που κανένα από τα πρότυπα αυτά δεν πρέπει να εμποδίζει την εισαγωγή καινοτόμων παρεμβάσεων και προγραμμάτων, οι νέες παρεμβάσεις πρέπει να βασίζονται στη διαθέσιμη επιστημονική θεωρία, σε στοιχεία, στην πρακτική και/ή σε τυποποιημένες διαδικασίες, να παρακολουθούνται και να αξιολογούνται καταλλήλως. Τα αποτελέσματά τους πρέπει να διαδίδονται ώστε να μπορούν να εξάγονται διδάγματα από τις νέες εμπειρίες.

ΚΑΛΕΙ ΤΑ ΚΡΑΤΗ ΜΕΛΗ:

- να σχεδιάσουν και να στηρίξουν παρεμβάσεις και προγράμματα για τη μείωση της ζήτησης ναρκωτικών σύμφωνα με τα πρότυπα αυτά και να επενδύσουν στην παρακολούθηση και την αξιολόγηση καθώς και στη διάδοση των αποτελεσμάτων ούτως ώστε να εξάγονται διδάγματα από τις νέες εμπειρίες·
- να παρέχουν, εφόσον κρίνεται απαραίτητο, κατάρτιση στους επαγγελματίες και στους σχεδιαστές του τομέα της μείωσης της ζήτησης ναρκωτικών σύμφωνα με τα εν λόγω πρότυπα·
- να προάγουν τη διυπουργική συνεργασία για τη στήριξη της εφαρμογής αυτών των προτύπων·
- να ενθαρρύνουν τη συμμετοχή της κοινωνίας των πολιτών στην εφαρμογή των εν λόγω προτύπων, συμπεριλαμβανομένων του σχεδιασμού, της εισαγωγής, της παρακολούθησης και της αξιολόγησης, καθώς και στη διάδοση των αποτελεσμάτων ούτως ώστε να εξάγονται διδάγματα από τις νέες εμπειρίες.

ΚΑΛΕΙ ΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ:

- Στο πλαίσιο του υφιστάμενου πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου, να μελετήσει το ενδεχόμενο χρηματοδοτικής στήριξης έργων και προγραμμάτων που προάγουν την ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών κατά την εφαρμογή των εν λόγω προτύπων·
- να εξετάσει την πρόοδο που σημειώνεται στην εφαρμογή των εν λόγω προτύπων, στο πλαίσιο των τακτικών εκθέσεων προόδου σχετικά με την εφαρμογή του σχεδίου δράσης της ΕΕ για τα ναρκωτικά που πρέπει να εκπονείται με βάση τα στοιχεία που παρέχονται από τα κράτη μέλη και το ΕΚΠΠΝΤ, και να συμπεριλαμβάνει, εφόσον είναι εφικτό και υπό την προϋπόθεση της διαθεσιμότητάς τους, στοιχεία από άλλους διεθνείς οργανισμούς, όπως το Γραφείο των Ηνωμένων Εθνών για τον έλεγχο των ναρκωτικών και την πρόληψη του εγκλήματος και η Παγκόσμια Οργάνωση Υγείας.

ΚΑΛΕΙ ΤΟ ΕΚΠΠΝΤ:

- να συνεχίσει να συλλέγει στοιχεία σχετικά με αποτελεσματικές παρεμβάσεις και υπηρεσίες που αποσκοπούν στη μείωση της ζήτησης ναρκωτικών και να παρέχει στα κράτη μέλη τεχνική συνδρομή και εμπειρογνωμοσύνη για την εφαρμογή των εν λόγω προτύπων σύμφωνα με τους διαθέσιμους πόρους και τις πληροφορίες που παρέχουν τα κράτη μέλη·
- να συμπεριλαμβάνει στην ετήσια έκθεσή του πληροφορίες σχετικά με τα ελάχιστα ενωσιακά πρότυπα ποιότητας, χρησιμοποιώντας τα υφιστάμενα εργαλεία.

ΖΗΤΑ η αξιολόγηση της προόδου που επιτυγχάνεται σε ενωσιακό επίπεδο στον συγκεκριμένο τομέα να γίνεται βάσει των επανεξετάσεων της Επιτροπής και σε εύλογο χρονικό διάστημα για την τελική αξιολόγηση της στρατηγικής της ΕΕ για τα ναρκωτικά 2013-2020·

ΜΕΛΕΤΑ την ανάγκη λεπτομερέστερης επεξεργασίας των ελάχιστων ενωσιακών προτύπων ποιότητας ως συνέχεια της ανωτέρω αξιολόγησης.